

Newsletter środowiskowy

Styczeń 2026 r. | www.skslegal.pl

Kluczowe zmiany w przepisach środowiskowych w 2026 r.

Rok 2026 zapowiada się jako kolejny rok licznych, istotnych zmian i nowych regulacji środowiskowych. Kierunek regulacji wyznaczają niezmiennie cele gospodarki o obiegu zamkniętym oraz unijnej polityki klimatyczno-energetycznej. Poniżej przedstawiamy kluczowe dla przedsiębiorców zmiany prawne.

Zmiany w zakresie gospodarowania odpadami i opakowaniami

1. System kaucyjny – pełne wdrożenie od 1 stycznia 2026 r.

Z dniem **1 stycznia 2026 r.** system kaucyjny wszedł w pełną fazę operacyjną, co wiąże się z istotnym rozszerzeniem obowiązków po stronie przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje:

- przedsiębiorcy uczestniczący w systemie kaucyjnym mogą wprowadzać na rynek wyłącznie napoje w opakowaniach ze znakiem kaucji (jednocześnie produkty wyprodukowane wcześniej bez oznaczenia wciąż mogą być sprzedawane, do wyczerpania zapasów);
- przedsiębiorcy zobowiązani są do osiągnięcia poziomu zbiórki pustych opakowań na poziomie 77%; niewykonanie obowiązku skutkuje naliczeniem opłaty produktowej w wysokości 1 zł za każdy brakujący kilogram opakowań;
- przedsiębiorcy, którzy nie zawarli umowy z operatorem systemu kaucyjnego, zapłacą potrójną stawkę (3 zł/kg) w przypadku nieosiągnięcia poziomów zbiórki.

2. Rozszerzona odpowiedzialność producenta (ROP) – oczekiwanie na przyjęcie projektu ustawy

Trwają prace legislacyjne nad projektem ustawy wdrażającej nowy model ROP (projekt UC100), projekt znajduje się aktualnie na etapie opiniowania. Na razie termin rozpoczęcia obowiązywania nowych przepisów pozostaje nieokreślony (według pierwotnych założeń nowe przepisy miały wejść w życie 1 stycznia 2026 r.). Planowane regulacje obejmą w szczególności:

- zmianę zasad finansowania gospodarowania odpadami opakowaniowymi – odejście od modelu rynkowego opartego na umowach z organizacjami odzysku na rzecz publicznoprawnej opłaty ROP gromadzonej centralnie

przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);

- modyfikację dotychczasowych struktur realizujących obowiązki ROP – odejście od modelu opartego na organizacjach odzysku opakowań, które po okresie przejściowym utracą możliwość realizowania obowiązków ROP, na rzecz krajowego systemu zarządzanego przez NFOŚiGW;
- wprowadzenie opłaty opakowaniowej – nowa opłata, naliczana w oparciu o masę opakowania (za każdy kilogram) produktu w opakowaniu po raz pierwszy udostępnianego na terytorium państwa członkowskiego lub rozpakowywanego bez udziału użytkownika końcowego, zastąpi dotychczasową opłatę produktową o charakterze sankcyjnym.

3. Nowe zasady projektowania i gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi – rozpoczęcie stosowania PPWR

Większość przepisów rozporządzenia PPWR¹ zacznie być stosowana od **12 sierpnia 2026 r.** Od tej daty zastosowanie znajdą w szczególności następujące obowiązki i ograniczenia:

- wymogi dotyczące składu opakowań – zaostrzone standardy w zakresie substancji niebezpiecznych, w tym dla opakowań do kontaktu z żywnością;
- zasada minimalizacji opakowań, zakazująca stosowania opakowań nadmiernych pod względem masy lub objętości,
- zakazy określonych opakowań jednorazowych (m.in. w sektorze handlu detalicznego i gastronomii);
- wymogi dla opakowań wielokrotnego użytku – opakowania wielokrotnego użytku będą musiały spełniać określone kryteria trwałości, możliwości ponownego napełniania i dalszego recyklingu;
- pierwsze obowiązki informacyjne – PPWR wprowadza ramy zharmonizowanego oznakowania opakowań, które będzie rozwijane w kolejnych latach poprzez akty wykonawcze.

Rozporządzenie będzie miało zastosowanie również do opakowań importowanych spoza UE. Państwa członkowskie mają czas na przyjęcie przepisów dotyczących kar za naruszenie PPWR do 12 lutego 2027 r.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.

Zmiany w zakresie emisji

1. Charakterystyka energetyczna budynków – wdrożenie EPBD

W 2026 r. kluczowe znaczenie dla sektora nieruchomości i inwestycji budowlanych będą miały zmiany wynikające z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 w sprawie charakterystyki energetycznej budynków² („EPBD”). Zgodnie z dyrektywą państwa członkowskie, w tym Polska, są zobowiązane do jej implementacji do **29 maja 2026 r.** EPBD znacząco rozszerza zakres regulacji dotyczących efektywności energetycznej budynków, wprowadzając m.in.:

- nowe, ujednolicone zasady sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej,
- obowiązek prezentowania klasy energetycznej budynku w formie graficznej,
- rozszerzenie zakresu informacji zawartych w świadectwach, w tym danych o emisjach i udziale odnawialnych źródeł energii.

Implementacja EPBD do polskiego porządku prawnego ma nastąpić poprzez nowelizację ustawy o charakterystyce energetycznej budynków (projekt UC77) oraz akty wykonawcze. W tym zakresie procedowany jest projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z 10 czerwca 2024 r. (wpisany do Wykazu prac legislacyjnych Ministra Rozwoju i Technologii pod poz. 68) w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej, który określa nową metodologię obliczeń oraz wzory świadectw.

Zarówno projekt nowelizacji ustawy o charakterystyce energetycznej budynków (projekt UC77), jak i projekt rozporządzenia wykonawczego znajdują się na etapie opiniowania. W konsekwencji, nie przewiduje się, że implementacja EPBD nie nastąpi w przewidzianym terminie, o ile prace legislacyjne będą kontynuowane zgodnie z harmonogramem.

2. CBAM – pełna faza operacyjna

Z dniem **1 stycznia 2026 r.** w pełną fazę operacyjną wszedł mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM), ustanowiony rozporządzeniem (UE) 2023/956, którego stosowanie w Polsce zostało uzupełnione ustawą z dnia 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji oraz niektórych innych ustaw, regulującą właściwość organów oraz obsługę rejestru CBAM.

Zakończenie okresu przejściowego oznacza przejście z etapu wyłącznie sprawozdawczego do faktycznego obciążenia importu kosztami emisji gazów cieplarnianych.

Obecnie CBAM obejmuje m.in. import cementu, żelaza i stali, aluminium, nawozów, energii elektrycznej oraz wodoru, jednak zakres mechanizmu ma zostać rozszerzony w kolejnych latach. Od 2026 r. importerzy towarów objętych CBAM są zobowiązani w szczególności do:

- rozliczania emisji wbudowanych w importowane towary, tj. emisji CO₂ powstałych na etapie ich produkcji poza UE, ustalanych na podstawie danych rzeczywistych lub wartości domyślnych,
- zakupu i umarzania certyfikatów CBAM, odpowiadających ilości zadeklarowanych emisji; cena certyfikatów będzie powiązana z ceną uprawnień do emisji w unijnym systemie EU ETS,
- składania rocznych deklaracji CBAM, obejmujących ilości importowanych towarów oraz związane z nimi emisje.

Mechanizmowi towarzyszy surowy reżim sankcyjny, obejmujący przypadki braku złożenia deklaracji CBAM, zaniżania raportowanych emisji lub nieumorzona wymaganej liczby certyfikatów.

Inne

1. Planowana nowelizacja ustawy ocenowej – istotne zmiany w procedurze uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

W 2026 r. dalej procedowany będzie projekt nowelizacji ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (nr projektu UD224), którego celem jest usprawnienie i ujednolicenie procedury uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach („DUŚ”). Projektowane zmiany koncentrują się na zwiększeniu efektywności postępowań, poprawie przejrzystości działań administracji oraz dalszej cyfryzacji procedur administracyjnych.

Rozwiązania przewidziane w projekcie nowelizacji obejmują m.in.:

- zmiany dotyczące stron postępowania i udziału społeczeństwa w postępowaniu – m.in. doprecyzowanie kręgu stron postępowania o wydanie DUŚ oraz wydłużenie maksymalnego terminu udziału społeczeństwa w postępowaniu;
- dalszą cyfryzację postępowania o wydanie DUŚ – wprowadzenie Systemu do Obsługi Postępowań w zakresie Ocen Oddziaływania na Środowisko (SOPOOŚ); pozostawiono jednakże możliwość składania wniosków w postaci papierowej;
- zmianę właściwości organu wydającego DUŚ poprzez przeniesienie tej kompetencji na szczebel starosty;
- rozszerzenie możliwości przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na wniosek inwestora także w odniesieniu do przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko;

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

- możliwość umorzenia postępowania w przypadku nieprzedłożenia raportu oddziaływania na środowisko w terminie 3 lat od doręczenia postanowienia określającego jego zakres;
- automatyczne przejście praw i obowiązków wynikających z DUŚ na nowy podmiot będący właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości, bez konieczności wydawania odrębnej decyzji.

2. Baterie i akumulatory – kolejne etapy stosowania nowego rozporządzenia baterijnego

W 2026 r. wdrażane będą kolejne etapy rozporządzenia (UE) 2023/1542³ dotyczącego baterii i akumulatorów, które ustanawia kompleksowe ramy regulacyjne dla całego cyklu życia produktu, od wprowadzenia na rynek, przez użytkowanie, po zagospodarowanie odpadów. Kolejne etapy stosowania przepisów obejmują w szczególności:

- nowe obowiązki informacyjne i etykietowe, w tym rozszerzony zakres oznaczeń oraz udostępniania danych o parametrach baterii, ich składzie i możliwości zagospodarowania po zużyciu;
- stopniowe zaostrzanie wymogów w zakresie zbiórki i recyklingu, poprzez podnoszenie minimalnych poziomów zbiórki oraz odzysku surowców, które państwa członkowskie i podmioty wprowadzające baterie muszą osiągać w kolejnych latach;
- wymogi należytej staranności dotyczące pochodzenia surowców, w szczególności w odniesieniu do metali i materiałów krytycznych wykorzystywanych w produkcji baterii.

Trwają prace nad projektem ustawy o bateriach i zużytych bateriach (projekt UC107), który ma zapewniać wykonanie oraz stosowanie rozporządzenia (UE) 2023/1542 w prawie krajowym. Na obecnym etapie opublikowano jedynie założenia projektu.

W czym możemy pomóc

Wspieramy klientów m.in. w:

- analizie wpływu nowych regulacji na bieżącą działalność i model biznesowy;
- identyfikacji nowych obowiązków ewidencyjnych, sprawozdawczych i finansowych oraz przygotowaniu do ich wdrożenia;
- audytach zgodności (compliance) w obszarze prawa ochrony środowiska i klimatu;
- monitorowaniu zmian legislacyjnych i bieżącym doradztwie regulacyjnym.

Zapraszamy do kontaktu!

dr Łukasz Wyszomirski

Partner, adwokat

☎ +48 694 402 342

✉ lukasz.wyszomirski@skslegal.pl

Tomasz Duchniak

Senior Counsel, radca prawny

☎ +48 660 511 377

✉ tomasz.duchniak@skslegal.pl

Adrianna Nowińska

Prawnik, radca prawny

Członkini Zespołu ds. ESG

☎ +48 538 246 604

✉ adrianna.nowinska@skslegal.pl

Maria Badowska

Prawnik

Członkini Zespołu ds. ESG

☎ +48 883 391 778

✉ maria.badowska@skslegal.pl

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE oraz rozporządzenie (UE) 2019/1020 i uchylające dyrektywę 2006/66/WE.